

DĚDINA

Zpravodaj č.5

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ V TATOBITECH

20.února 2006

Ze starého alba místo úvodníku ....

Dívám se na fotografii pořízenou asi před osmdesáti lety. Před skromným domkem pózuje několik žen, pes a dva muži. Na štítu domku se skví nápis, že se zde nachází obchod zbožím smíšeným a jméno majitele. Byl to můj tatínek. Před obchodem stojí vedle svého kola a své ženy - mé budoucí maminky. Zbytek skupinky tvoří můj dědeček, babička a budoucí teta. Na tu fotografii se dívám velice často a v duchu prožívám ty uplynulá léta bez ohledu na to, že jsem neměl možnost je prožít.

V tatínkově sebevědomém postoji tuším odhodlání, kterým chtěl dokázat v budoucnu úspěch chlapce pocházejícího ze skromných poměrů. Všechny deset jeho sourozenců mělo podobnou touhu. Většinou se to částečně podařilo. To částečně znamená, že některé zastavila v cestě za úspěchem nemoc a většinu pak jeden zimní měsíc. Myslím, že i ty nemoci měly původ v onom mrazivém únoru. Ten byl však v té době ještě v daleku.

Obrázek mi také připomíná dobu, kdy obec Tatobity se chlubila pokrokem a moderností. Již tehdy byla vybavena centrálním vodovodem, elektřinou, biografem, fotbalovým hřištěm (také výborným "mančafem"), ochotnickým divadlem s moderním jevištěm, hasiči, spolky, pyšnou budovou nové školy, protože tu starou stačili pokrokoví občané včas zlikvidovat. K vybavenosti ještě přidejme faru se vznošeným kostelem sv. Vavřince, připojme fungující zemědělství, pokrokový Sokol a množství obchodů a hostinců, doprovázené furiantskými brusiči skla a šikovnými zlatníky. Můj tatínek také rozšířil služby o benzinovou pumpu pro těch zatím nemnoho motoristů. Prostě Tatobity byly v tom čase pojmem. Nedivme se tedy, že Mistr Jan Dědina k rozkošné scénérii přírodní tyto pozitiva přihodil na váhu při rozhodování, kam své venkovské sídlo umístí. Rozhodl se dobře. Ovšem tehdy také nepředpokládal, že jeho dům s ateliérem bude mít vyměřenu tak omezenou délku života. Začátky byly využity znamenitě. Měla z toho však i obec. V čase letním se zde rozvinul čilý cestovní ruch a „panské“ hostince se nestačily ohánět, aby uspokojily mnohdy náročné hosty. Na své si přišli i ostatní občané, kteří pronajímali své příbytky. A nejednalo se jen o hosty malíře Dědiny. Přes ně se pověst o příjemném místě šířila i mezi ostatní toužící „luffáky“. Mohla k tomu též přispět i zmínka v knize J.Š. Kubína: Po stopách Svatopluka Čecha, vydaná v roce 1926. Byl jsem trochu dojat, když jsem četl popis cesty Svatopluka Čecha z blízkého Rovenska na Kozákov a jeho zastavení v parném dopoledni v Tatobitech ve stínu starodávné lípy, řečené tisícileté. Vidíte, na ni bych málem zapomněl. A při tom je to strom v Tatobitech památný a vždy uctíváný, který by nám mohl tolik vyprávět. Zrovna tak to napsal syn Mistra Dědiny, také Jan, ve své básni oslavující podivuhodnou lípu tatobitskou. Báseň zazněla při předávání čestného občanství Mistru Janu Dědinovi in memoriam. Připomněla, že rodina malířova se k obci Tatobity chovala jako svůj k svému.

Chtěl jsem těchto několik poznámek svěřit úvodníku našeho zpravodaje proto, abych připomenul potřebu obnovení některých věcí. Samozřejmě, že je třeba na to pohlížet filtrem pokrokových i nepokrokových, uplynulých osmdesáti let. A z obého se poučit.

Dnes vidím bohužel na okraji obce jakýsi občerstvovací stánek ve stylu westernu ,který je umístěn před branou hřbitova a doprovázen nevkusnými cedulemi. A to rozhodně nesvědčí o poučení ani o přispění k rozvoji cestovního ruchu.O chatrném vkusu není třeba mluvit.Na tomto místě měla být „vstupní brána“ obce.Vždyť víme ,jak je první dojem důležitý ,když se ucházíme o cokoliv.A my se přece chceme ucházet určitě o návštěvníky i o prostředky k obnově.

Jak se dočtete na jiném místě zpravodaje,připravuje se realizace projektu Geopark Český ráj,který je na seznamu UNESCO.Obec Tatobity má možnost stát se tím,čím bývala.

Minulost je vzácný šperk .Nahospodařili jej naši předkové.Využijme jej.Tato výzva neplatí jen pro občany Tatobit.Je to výzva i prosba pro všechny členy občanského sdružení „Dědina“.

Petr Pešek

*

*

*

*

Jan Dědina

MIKULÁŠI ALEŠI

(Psáno r.1910)

Milý mistře Aleši,
 nechť tě Pán Bůh potěší,
 za mlada tě ubíjeli,
 jídals,pívals slzí želi,
 přetěžko ti bylo žít,
 símě v českou brázdu sít,
 holubičí národ český,-
 tisíc láter,hrom a blesky,-
 prorokem tě zaučil,
 za živa tě umučil.

A pak,když tě zdolal z pola,
 z učitelů vyhnal kola,
 teď se ti počíná klanět,
 a celý svět pro to hanět,
 ale přec ti nedá nic,
 nežli usměvavou líc.

Takhle místo profesora,
 s nákou pěknou pensí s hora,
 s pucováním mnoha klik,
 na to nejsi politik.

Žebrácká ti mošna sluší,
 jen když poctivou máš duši,
 v nebi Bůh tě odmění,
 tam budeš mít pečení!

Ze sbírky „Z lásky“ připravila A.Strasmajerová.
 (Nezdá se,že by verše byly neaktuální dnes.)

Vážení přátelé,

byla jsem požádána, abych napsala několik řádků do nového „Zpravodaje“. Pro členku rodiny Dědinovy poněkud obtížný úkol, protože nemohu být zcela nestranná.

Přiznám se, že v době kdy se zakládalo občanské sdružení „Dědina“, jsem byla poněkud skeptická. Obávala jsem se, zda-li nebude činnost sdružení pouze krátkodobou záležitostí. Tím větší radost mám dnes, kdy do řad sdružení stále přibývají noví členové a rozšiřují se aktivity, které přitahují zájem lidí. Nemohu opomenout veliké úsilí a množství práce, které členové i nečlenové sdružení věnovali všem akcím.

Janu Dědinovi se dostalo uznání za jeho celoživotní umělecké dílo v kraji, kde prožil část svého života. Odešel z Prahy a žil rád mezi zdejšími lidmi, někdy možná ne zcela pochopen. . . Zdejší kraj, který miloval, byl pro něj až do smrti inspirací.

V roce 2005 mu bylo uděleno čestné občanství obce Tatobity in memoriam.

V zahradě, kde se denně procházel, je nyní pamětní deska s jeho jménem.

Řada lidí shlédla část jeho díla na výstavě v Turnově. Nejmladší generace prožívá výtvarné dny v malířově zahradě a seznamuje se tak se skutečností, že v těchto místech žil a tvořil umělec.

V roce 2005, kdy se vzpomínalo na výročí umělcova narození a úmrtí, bylo uspořádáno mnoho akcí a všechny byly připraveny s péčí a důstojností. Srdečně děkuji všem, kteří pomáhali a vytvořili příjemnou atmosféru. Děkuji za velkou iniciativu panu Peškovi, předsedovi občanského sdružení i celému výboru.

A v neposlední řadě děkuji za podporu a zájem vedení obce Tatobity v čele s panem starostou Bakošem.

Přestože byl v nedávné době chátrající dům i s ateliérem stržen, podařilo se sdružení „Dědina“ opět oživit místa, kde umělec pracoval a žil. Přála bych si, aby do zahrady přicházeli lidé rádi odpočívat a zavzpomínat na umělce Jana Dědinu.

Alena Strasmajerová, vnučka malíře Jana Dědiny.

4

Dopis plný uznání za naši společnou práci pro společnou věc. Neměli bychom však též zapomenout poděkovat paní Strasmajerové za pomoc při vzniku sdružení, za propagování naší myšlenky a za morální, lidskou podporu. Kontinuita rodu, kterou i paní Alena Strasmajerová se snaží co nejvíce zaštitit, je jistým vkladem občanskému sdružení. Také musíme vyzvednout její podstatný podíl na přípravě výstavy děl Jana Dědiny v září roku 2005 v muzeu Českého ráje v Turnově.

Z deníku Jana Dědiny. . . (připravila A. Strasmajerová)

„ ..Umělec svým dílem probudí v nás myšlenku, kterou my musíme ukončit, jinak bychom byli mrtvými, nečinnými a neměli bychom zájmu na věci-ani radosti. „

.... Tak to se Vám Mistře opravdu povedlo ,zvláště o myšlence a ukončení !!

*****
Články Recenze* Dopisy* Vize * Informace* Zprávy .....

*****

Nejen o výstavě obrazů Jana Dědiny.

Bezmála století nás dělí roku 1909, kdy na přelomu srpna a září v Turnově představil své obrazy Jan Dědina v rámci svého výstavního turné, jímž se chtěl připomenout českému obecnstvu. Oleje a zvláště bravurní akvarely, jimiž proslul jako portrétista a ilustrátor

v tehdejší Paříži, vzbudily obdiv publika a nikdo, nepochybně ani autor sám tehdy netušil, že Český ráj, konkrétně blízké Tatobity, se jednou stanou jeho domovem. Návrat z pařížského výsluní zpět do Čech se Dědinovi nevydařil podle jeho představ. Pro umělecký výraz založený na realistické až idealizované formě a na secesní symbolice, pro umělce, který v době kubismu a expresionismu šel za ideálem krásy a spirituálními hodnotami – opakovaně se například věnoval Janu Husovi – již na české výtvarné scéně nezbylo místo. Z existenčních důvodů se začal více věnovat portrétům, kterou jsou ještě dnes rozsety v řadě domácností zvláště zde na Turnovsku, Nymbursku, kde se nejprve usadil a v Praze. Nepřestával ani drobnými kresbami dokumentovat život své rodiny, s rostoucím zájmem o náboženské a filozofické otázky se v jeho tvorbě množí i křesťanská tematika. V Tatobitech, kde později trvale žil se pak častěji dostal i ke krajinomalbě. O jeho dílo tehdy ani později neprojevila zájem žádná z předních českých galerií a situace se mnoho nezměnila ani po válce. Čestnou výjimkou mezi českými institucemi je Polabské muzeum v Poděbradech, dva cenné plakáty má oddělení užité grafiky Uměleckoprůmyslového muzea v Praze. Když jsme na popud a s cennou pomocí tatobitského občanského sdružení „Dědina“ začali hledat exponáty k Dědinově výstavě v Muzeu Českého ráje, obraceli jsme se především na Dědinovy příbuzné a někdejší přátele. Bez jejich pomoci a ochoty zapůjčit cenné rodinné památky bychom výstavu k Dědinovu dvojnásobnému kulatému výročí – narodil se 1870 ve Strakách u Nymburka, zemřel 1955 v Tatobitech – nedali dohromady v rozsahu, v jakém se nakonec uskutečnila. Vystavili jsme nakonec úctyhodný počet bezmála osmdesáti maleb, kreseb, grafik a reprodukcí. Ty návštěvníkům nejenom přiblížily Dědinu jako portrétistu, ilustrátora, krajináře a nábožensky citícího umělce, ale též dokumentovaly jeho umělecký vývoj a v neposlední řadě množstvím kreseb ze života rodiny jej přiblížily jako milujícího otce početné rodiny. Mimořádný ohlas u veřejnosti, jenž výstava vyvolala ukázal, že Dědinova památka je ve veřejnosti stále živá a že jej nejen Tatobity, ale celý region počítají mezi nejvýznamnější malířské osobnosti, které kdy s Českým rájem spojily svůj život.

PhDr. Miroslav Cogan
historik umění

5

***

...a ještě o výstavě :

Když jsem se v roce 2003 rozhodla sbírat materiál o Janu Dědinovi byl pro mnohé velkou neznámou jak jeho život tak jeho celoživotní práce. Ve chvíli, kdy Jan Dědina začal doslova znovu ožít na přibývajících stránkách biografické studie, bylo však jen zbožným přáním představit či pouze znovu připomenout tuto zajímavou osobnost i širší veřejnosti. Šťastná náhoda tomu chtěla, že se konzultantem mé kulturně – historické studie stal Dr. Cogan z Turnovského muzea a tím došlo i ke konečnému propojení „hybných sil“, které vedly k uskutečnění retrospektivní výstavy věnované Janu Dědinovi. Výstava, navíc realizovaná v době Dědinova výročí, byla satisfakcí pro všechny, kteří mnohdy po dlouhá léta uchovávali nejen vzpomínku na Jana Dědinu, ale i artefakty, dokumenty, novinové články a další připomínky Dědinova veřejného i intimního života. Je pro mne velkým potěšením, že studie o Janu Dědinovi posloužila všem zainteresovaným subjektům při přípravě výstavy a věřím, že i v letech budoucích bude její obsah zhodnocen podobně hřejivým způsobem.

Mgr. Petra Morvayová-Pešková
Pedagogická fakulta Univerzity J.E. Purkyně
Ústí nad Labem

5

Střípky z Dědinova pařížského pobytu.

V dějinách českého výtvarného umění náleží Janu Dědinovi významné místo nejen pro jeho tvorbu kreslířskou, malířskou a ilustrátorskou, ale i pro vzácnou schopnost odhadnout a nezištně pomoci rozvinout dřímající talent svých přátel umělců.

Příkladem mohou být vzpomínky pražského Hlávkovy stipendisty, sochaře Josefa Mařatky. Ten za svého pařížského pobytu měl dokázat svému učiteli Myslbekovi oprávněnost získané odměny. Paříž byla v roce 1900 městem světové výstavy, kde ve zvláštním

pavilonu vystavoval své sochařské dílo August Rodin, Mařatka byl jeho pracemi uchvácen a jeho jedinou touhou bylo stát se Rodinovým žákem. To se zdálo být zcela vyloučeno. Ale díky odvaze Jana Dědiny, který Mařatku Rodinovi představil a ukázal mu jeho práce, se sen stal skutečností a v příštích čtyřech letech se stal nejen žákem, ale i spolupracovníkem významného umělce.

Jan Dědina navzdory svým existenčním potížím prokázal životně důležitou službu budoucímu slavnému českému sochaři. O těžké době Dědinova pařížského pobytu vypráví syn Alfonse Muchy, Jiří: "Dědina byl po celou dobu otcovým blízkým přítelem, bohémsky živořil z ruky do úst ...

Střípky připravil Jaroslav Barták,
který je také autorem krásného „D“ v záhlaví našeho zpravodaje.

Pohled do historie rodu Dědinů.

Věřím, že i vás budou zajímat dějiny a vývoj rodu malíře Jana Dědiny. Víme, že s ženou Jeanne Anceaux měli osm dětí: Helenu (28.6.1901), Ludmilu neboli Lůd'u (29.8.1904), Jana (28.5.1906), Lubora (26.12.1908), Jaroslava (14.4.1914), Lumíra (7.6.1916), Iva (28.9.1922) a syna Jaromíra, který však zemřel brzy po narození.

Jakousi šťastnou náhodou se mi podařilo vypůjčit „Rodokmen Dědinů podle záznamů a matrik založených roku 1616 v Městě Boleslava Mladého nad Jizerou a roku 1673 v Dobrovici „. (Pořízen byl roku 1977). Neměl jsem, podobně asi jako většina z vás, možnost poznat, jak takové dílo vypadá. Věřte, že opravdu úctyhodně. V tomto případě si představte čtyři až tři metry dlouhé role o výšce třicet pět centimetrů s narýsovanými obdelníky se jmény, daty, názvy obcí propojené čarami, odpovídajícími životním osudům mužů a žen a jejich potomků. Chci pro vás z té množiny jmen vybrat jen část větví tohoto „stromu“, jehož vrchol samozřejmě uniká někam daleko za písemně zjištěný a uvedený letopočet ze sedmnáctého století.

Jméno Martin Dědina je začátkem: "Martin Dědina, nám známý nejstarší předek, koupil

6

roku 1649 v Kolomutech grunt, za sumu 200 kop českých grošů, což splácel do roku 1672". A od toho jména vede jedna z mnoha cest - jako v bludišti - v onom stále početnějším větvení k malíři Janu Dědinovi. Mějme trpělivost a sledujme onu cestu nositelů jména Dědina:

Matouš(1642), **Matěj**(obecní šafář), **Pavel**(1710), **Matěj**(1749-1813), **Jan**(1784-1863).

Tato jména z mnoha dalších uváděných potomků se vážou stále ke Kolomutům. A pokračují dále jména (uvádíme jen otce rodin): **František**(1814-1884), **František**(1834-1914), autor pamětí* od roku 1853 Vinařice č.11, od roku 1878 Podčejk. Měl s manželkou, rozenou Verřlovou, devět dětí. Jeden ze synů **Jan**(1832-1912 Bojetice) po svatbě s Kateřinou Jelínkovou (narozenu 1834) ze Strak mají děti: Františka, Annu, Josefa, Marii (1876-1957), **Jana** (malíř 1870-1955) a Václava (1872 rytec v Paříži). Snad lze dodat i celkem neuváděnou skutečnost, že Jan Dědina s první ženou Julií Roger měli syna Abela (1898-1977). Vzniká tak i větev francouzská.

JaVa**

Ještě nevíte co znamená ona tajemná zkratka místo podpisu? *Autor pamětí - to znamená, že se jedná o autora kroniky, která byla později vydána i pod názvem **Bejvávalo. Ilustroval ji Jan Dědina.

Přišlo nám z rodiště Jana Dědiny ..

Stracké vzpomínání na malíře Jana Dědina začalo v rodné obci Mistra 14. ledna 2005 poměrně rozsáhlou výstavou z jeho života a díla. Materiály na výstavu poskytla paní Alena Strasmajerová, Muzeum v Nymburce a někteří občané Strak. Organizace výstavy se ujala obecní knihovna za vydatné pomoci obecního zastupitelstva. Velkou měrou nám pomohla paní Vlasta Zelinková, která instalovala materiály chronologicky na výstavní panely s podrobnými texty. Součástí výstavy byla beseda, které se zúčastnilo na padesát občanů. O Janu Dědinovi, malíři ze Strak, přednášel dr. Pavel

Fojtík z muzea v Nymburce. Vnučka malířova ing. Jana Čablíková zpřijemnila atmosféru besedy vzpomínkami na svého dědečka.

Občané ze Strak se také zapojili do akcí, které pořádalo Občanské sdružení „Dědina“ z Tatobit. V sobotu 15. ledna jsme se zúčastnili pietního aktu u hrobu malíře v Nymburce a byli jsme též přítomni odhalení pamětní desky v Tatobitech 11. června 2005. V rámci výletu do Českého ráje jsme znovu navštívili zahradu v Tatobitech, ve které měl dům s ateliérem náš rodák. Jeho památku jsme vzpomněli položením kytičky. Očekával nás zde pan Petr Pešek, který nám zcela neformálně vyprávěl o životě malíře v jejich obci, za což mu dodatečně chceme poděkovat. Také straští občané neopomněli navštívit malířovo dílo v muzeu Českého ráje v Turnově. Zúčastnili jsme se nejen vernisáže, ale v průběhu výstavy ji mnozí navštívili soukromě. V říjnu ještě následovala beseda a výstavka reprodukcí z díla J. Dědiny.

Myslíme si, že jsme důstojně se připojili k připomenutí malíře Jana Dědiny, našeho rodáka. Také nás těší navázání kontaktů s obcí Tatobity kde Mistr Dědina žil, pracoval a zemřel.

Jaroslava Stehlíková a Marie Procházková,
pracovnice knihovny ve Strakách u Nymburka

● *** *

... Straky ve čtvrtek 20. října 2005

V rodné obci Jana Dědiny se v tento den v zasedací místnosti Obecního úřadu konala beseda na počest Mistra. Účastníci si připomněli nejen životní peripetie „českého pařížana“, ale i materiály, které jim přiblížily rozsah tvorby tohoto kreslíře, malíře, básníka a filosofa.

S archivními doklady a reprodukcemi obrazů, které byly na výstavce Jana Dědiny v Paříži 23. března 2005 ve 43 rue Lancry, seznámil přítomné ing. Pavel Mrázek. Velmi vhodným doplňkem jeho výkladu byla videoprojekce: Mistr Jan Dědina očima vnučky A. Strasmajerové, Rok 2005 - rokem vzpomínek na malíře Jana Dědina a Výstava obrazů J. Dědiny v Turnově - 10. září 2005. V závěru ještě

7

vystoupil předseda občanského sdružení „Dědina“ pan Pešek, který všechny seznámil s aktivitami sdružení, kterých bylo v roce 2005 opravdu mnoho. Závěr patřil neformální besedě a diskusi.

Shromáždění se rozešlo až po devatenácté hodině. Díky patří především organizátorům besedy a těm, kteří na besedě vystoupili.

Nakonec zbývá polemická otázka. Připojí se rodiště malíře k Tatobitům kde J. Dědina 14. ledna 1955 zemřel a Praze 6 kde svého času žil a měl ve Verdunské ulici ateliér? Ocení občané Strak malíře podobně jako v Tatobitech kde malíř obdržel in memoriam čestné občanství a v rekonstruované části zahrady umístili pamětní obelisk s pamětní deskou (11.6.2005). Nebo podobně jako Městský úřad v Praze 6 instalací a odhalení pamětní desky (30.9.2003). Připojí se občané Strak?

Ve smířlivém duchu ať zazní verš, který by mohl být i mottem tohoto příspěvku a týká se, řečeno trochu nadneseně, nás všech a také nejen míst, kde malíř tvořil za jeho patnáctiletého pobytu ve Francii.

Když slunce padá za obzor
a večer někam mizí
v té chvíli jinde vzchází z hor
kde stromy, ptáci, lidé cizí .

JaVa

No a my můžeme dodat, že za zkratkou se skrývá náš člen ing. Jan Vašátko, náš nadšený propagátor a výrobce videodokumentace .

..... a nyní čtete velmi pozorně :

Český ráj obohatil seznam evropských geoparků.

Seznam evropských geoparků je zase bohatší. K nově zapsaným přírodním skvostům patří Český ráj. Český ráj se stal prvním a zatím jediným evropským geoparkem v nových zemích unie. Geopark poskytuje nejen obraz o vývoji Země, ale objasňuje vliv přírodního bohatství na ekonomický i kulturní rozvoj. Proto do „hry“ vstupují např. archeologické a kulturní památky. Nesporné hodnoty Českého ráje

potvrzují úctyhodné počty vydaných publikací, množství filmů, obrazů, pohlednic a proudy návštěvníků z Čech i zahraničí. Český ráj je tradičně pojem kulturní a historický. Území geoparku je vymezené hranicemi, které vedou po silnicích spojujících Jičín, Sobotku, Mnichovo Hradiště, Železný Brod, Bozkov, Jilemnic, Novou Paku a Jičín. Na téměř 700 km² se nabízí pestrý obraz geologické historie Země. Oblast se pyšní stovkami geologických a archeologických lokalit, řadou karjinných typů s rybníky, lesy s hrady, zámky a lidovou architekturou. K pískovcovým skalám v okolí Jičína, Turnova, Koberov a Malé Skály se na západě řadí malebné okolí Sobotky a část Mnichovohradištska, na severu oblast Lomnicka, Semilská a část Jilemnicka a na východě území mezi Jičínem a Novou Pakou. Dostatečná velikost území patří mezi důležité podmínky pro činnost geoparku. Podle zkušeností z Evropy musí tato rozloha zajistit prostor pro ekonomický rozvoj a turistiku. Evropské geoparky hrají na svém území aktivní úlohu v hospodářském rozvoji obcí. V tomto směru má geopark Český ráj ještě velký potenciál.

Zatím se turisté hrnou do nejznámějších skalních měst a jen několik kilometrů dál jsou jiné možnosti nevyužívány. Mezi místa s velkým turistickým potenciálem patří i Tatobity. Historicky významná těžba vápenců i široko daleko vyhlášený dekorativní kámen-křemenný porfýr, patří mezi geologické pozoruhodnosti. Z kamene byl zhotoven v roce 1776 kříž na návsi. Kámen sloužil v první polovině 18. století k výstavbě malebného kostela Svatého Vavřince. Mistr J. Zeman použil kámen na sochu P. Marie za obcí z roku 1820 a kříž na hřbitově z roku 1860. Přiblížení historie Země veřejnosti patří jen k jedné z mnoha oblastí působení geoparku. Tématy geoparku nejsou jen geologické zajímavosti, ale především využití přírodního bohatství pro rozvoj oblasti. Činnost geoparků lze vyjádřit schématem zachování geologického dědictví-udržitelný rozvoj-vzdělávání. Cílem je vyvolat zájem potenciálního návštěvníka a přesvědčit jej, aby území navštívil. V pestré nabídce nesmí chybět vzdělávací a turistické programy, ale i výrobky místních řemeslníků, umělců i zemědělců. Téma geoparku nabízí nový pohled na Český ráj. Z hlediska úspěchu v rámci turistického průmyslu je to jeho výjimečnost a odlišnost od ostatních destinací. To krajina i téma geoparku nabízí vrchovatě. K mezinárodně uznávaným kvalitám, jak potvrdila i výstava v roce 2005, patří dílo mistra Jana Dědiny, kterého místní příroda okouzila. Úctyhodná činnost Sdružení "Dědina" zvedla doslova z trosk do popředí zájmu dílo umělce ve světě známého a u nás téměř zapomenutého. Genius Loci Tatobit ve spojení s Dědinovým dílem

8

se přímo nabízí k vytvoření atraktivního image místa a zajímavého produktu i v rámci geoparku Český ráj. Projekt rozvoje geoparku je otevřen všem zájemcům a jeho organizátoři se těší na spolupráci s vámi .

RNDr. Tomáš Řídkošil

geolog muzea Českého ráje v Turnově

*

Myšlenky v zahradě ...

...Spojíme-li myšlenky našeho úvodníku a myšlenky obsažené v článku Dr. Řídkošila, vidíme, že si neodporují. Naopak jsou si velmi příbuzné i když se zdánlivě vynořují z jiné doby. Naši předkové zde cosi velmi intenzivně pěstovali. Občanské sdružení se lopotně pokouší to cosi vyzvednout na světlo, oprášit, dodat lesku a představit veřejnosti. Pan Dr. Řídkošil to něco nazývá Genius Loci a dává mu ve spojení s Dědinovým dílem a životem onen potřebný evropský rozměr i magické osvětlení. Myslím, že tyto věci nejsou nové. Teď je jen správný čas je poskládat, uchopit, vytvořit obraz velmi přitažlivý pro návštěvníky. Víme, že k tomu všemu jsou také potřeba nějaké prostředky. Vize jsou však vždy na prvním místě....

(pokračování)

Na prvním místě byla pro členy tatobitského sdružení určitě zanedbaná a strádající zahrada malíře Jana Dědiny. Bylo totiž zcela jasné, že ti co stojí „opodál“ musí především něco vidět. Myslím, že to bylo velmi správné rozhodnutí. Chcete-li stavět, musí se začít od země. A té si parta nadšenců opravdu užila. Úprava hlavního prostoru bývalé zahrady je vlastně ještě stále na začátku. Nicméně už je tak dostatečná, že je možné sprádat myšlenky. Někdy stačí posadit se na lavičky, které sem zakoupil obecní úřad v Tatobitech a v nastalém podvečeru povolit uzdu nápadům.

Zahledíte-li se na pamětní obelisk s malířovým podpisem (vytvořil V. Bergman), máte vlastně před sebou již část geoparku. Obelisk je totiž z malého lomu Slavka v Tatobitech. Za vámi, zatím neviditelný pro koruny stromů, je majestátní Kozákov. Spojení s hlavním symbolem rozsáhlého území geoparku

je zde velice blízké a obojí může sloužit k podrobné přírodní i odborné informaci turistům.

Letos mimo jiné zbývá dokončit vstupní bránu zahrady a do zahrady instalovat informační panely o díle a životě Jana Dědiny, který zde pobýval až do své smrti v roce 1955. Náruč pro vaši jakoukoliv pomoc je vždy u nás skutečně otevřena. I pro Vás.

Pp

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ „DĚDINA“ V TATOBITECH

si vás dovoluje srdečně pozvat na

IV. VALNOU HROMADU

v sobotu 4. března 2006 ve 14 hodin v salonku restaurace u Studniček v Tatobitech.

- Program: 1) Zahájení.
2) Zpráva o činnosti sdružení.
3) Zpráva o hospodaření za rok 2005.
4) Plán činnosti sdružení na rok 2006.
5) Diskuse.
6) Volby .
7) Závěr.

V programu je počítáno s okénkem hostů, ve kterém bude prostor na vystoupení i písemné příspěvky našich členů, kteří se nemohou valné hromady zúčastnit.

9

***

Na valné hromadě bude možno uhradit příspěvky za rok 2006 ve výši 50 Kč. Ještě vysvětlení k úhradě příspěvků. Naším členům zasíláme poukázku naší poštovní banky. Nevyplňujeme zde částku, protože někteří členové chtějí zaslat větší částku. Jinak platí se v tomto roce (2006) jen 50 Kč. Do poukázky se nevyplňuje jméno, protože v našich dokladech je poznamenáno evidenční číslo poukázky, které je přiřazeno konkrétnímu jménu. Tak je zaručena evidence a v účetnictví je poukazatel, dárce, uveden celým jménem. Přijímáme i finanční dary na činnost sdružení „Dědina“. Na každý finanční dar uzavíráme na požádání písemnou smlouvu, aby bylo možno smluvně zajistit adresnost daru, popřípadě konkrétní přání dárce. Tyto dary je též možno uvést a odpočítat v daňovém přiznání. Poukázku můžete podat u každého poštovního úřadu .

***

ČÍSLO ÚČTU OBČANSKÉHO SDRUŽENÍ „DĚDINA“: 188704826 / 0300

Toto číslo se na poukázku také nevyplňuje, neboť je zde již vytištěno. Informace o čísle účtu je pouze pro účetní převod částky z účtu na účet.

„Návrh plánu Občanského sdružení „Dědina“ v Tatobitech na rok 2006.

Krakonošova jízda.	21. února	lyžařské závody dětí ZŠ Tatobity
Posezení na svatého Matěje.	24. února	setkání seniorů v Tatobitech .
IV. Valná hromada sdružení.	4. března	v Tatobitech
Vynášení smrti ze vsi.	2. dubna	„
Slavnosti lípy.	květen	„
Zlaté kapradí.	červen	„
(Filipojakubská noc)		

Setkání „Dědina“ - členové sdružení „
Namalované prázdniny . **září** **malířova zahrada,region**
Setkání zástupců sdružení Český ráj –region - **listopad**
Čertovské chumelení. **prosinec** **s dětmi ZŠ**

Ostatní :

Paměť stromů. 23.března PhDr.Marie Hrušková ,spisovatelka
Kamenná krása. duben PhDr.Jana Sheybalová,spisovatelka o kamenících
Pamětní deska – příprava- v základní umělecké škole v Turnově(spolu se ZUŠ a Sp.rodáků Turnov)
Studie o Janu Dědinovi – pomoc a podpora k vydání
Podpora záměru zakoupení díla J.Dědiny pro obec Tatobity.
Zpravodaj – vydání nejméně 2 x v roce 2006.
Skříňka sdružení v Tatobitech,pravidelné obměny a aktualizace.
Dokončení vrat do malířovy zahrady .
Dokončení panelů s textem o J.Dědinovi v zahradě.
Péče o zahradu,květiny.Údržba a pokračování v rozšiřování přístupných míst.Úprava kvality půdy.

* * * * *

Tak to je jen malý návrh v bodech.Jinak je to práce pro profesionály,kteří se mohou zabývat touto prací na celý úvazek.Někdy ani ten nebude stačit.
Pokud se týká našeho finančního plánu ,požádali jsme o dotaci OU Tatobity.
To vlastně činíme každý rok.Dotace není na naši vlastní činnost,ale na jednotlivé akce pořádané pro celou veřejnost ,děti .

10

* * * * *

Členská základna občanského sdružení „Dědina“čítá k dnešnímu dni osmdesát členů.Z našich řad navždy odešli pan Karel Měřička ze Zlína(26.3.05) a pan Dušan Havlín z Brna(3.2.06).Oba si zaslouží naše poděkování ,vzpomínku i úctu.

*

Je ještě mnoho informací,ktelé bychom vám chtěli sdělit,mnoho úvah a myšlenek, o které bychom se chtěli s vámi rozdělit.Bohužel čas velmi kvapí a je třeba,aby vás ještě včas došla pozvánka na valnou hromadu.Chtěli bychom třeba podrobněji napsat o našem kontaktu v USA s příbuznými rodiny Dědinových , velmi zajímavých fotografiích i milém příspěvku na naši činnost.Čas však velmi ,velmi kvapí a tak myslím,že to další stihneme v příštím čísle našeho zpravodaje,který vydáváme rádi i poněkud ztěžka.Vítáme každou pomoc i ve formě příspěvků textových. (O finančních ani nemluvě.)Také jsme zaznamenali,že o nás psali :Dějiny a současnost, kulturně historická revue ,v rubrice zapadlí vlastenci ročník 2005-prosinec. Také ve vlastivědném regionálním sborníku „Od Ještěda k Troskám“ročník XII číslo 4 o nás najdete:část ze zahajovací řeči na vernisáži výstavy J.Dědiny,reprodukcí Dědinových kreseb .Adresa redakce Kosmonautů 1547,511 01 Turnov,tel.481322466.

NA ZÁVÉR :

Také se nám podařilo navázat řadu velmi zajímavých a přátelských kontaktů. Příjemné vztahy máme s vedením muzea Českého ráje v Turnově.Zahájení výstavy J.Dědiny 10.září 2005 bylo opravdu velice krásné .Začíná také dobrá spolupráce se Spolkem rodáků a přátel Turnova.Jistě se bude dobře rozvíjet. V listopadu bylo z naší iniciativy uskutečněno setkání zástupců občanských sdružení regionu Český ráj.Tak tedy na závěr otiskujeme jeden velmi příjemný dopis,který nám přišel od paní PhDr.Jany Scheybalové :

Vážení přátelé,

děkuji Vám za dopis a nabídku účasti na kulturním dění tatobitského občanského sdružení „Dědina“. Vždycky mám radost, když se o podobných aktivitách dozvídám. ....Spolu s manželem jsme téměř čtyřicet let putovali krajinou Českého ráje a Jizerského podhůří se skicákem a dvěma fotoaparáty. Nikdy jsme neměli auto, náš čas byl vymezen jízdními řády hromadné dopravy, ale zato jsme prošli snad každou pěšinkou a zdokumentovali mnoho památek lidové architektury i lidové skulptury. ..Přeji vám všem, kteří mají podíl na vzniku a „přitažlivosti“ občanského sdružení, aby jiskřičky, které rozdmýcháváte, zapálily co nejvíce spoluobčanů, hlavně těch mladých,

11

kteří by měli převzít naši korouhev lásky a úcty
k zemi, která je nám domovem.

S přátelským pozdravem Jana Scheybalová

*

Myslím, že to byl jeden z velmi hezkých dopisů nového roku 2006. Nesmíme však též zapomenout poděkovat za všechna přání k vánocům a novému roku. Díky.

*

*

*

Ještě na úplný závěr kontaktní adresy :

Občanské sdružení „DĚDINA“ , Tatobity 236 , 512 53 Tatobity

Tel.: 481 313 062 .481 381 173

e-meil: peso@c-box.cz

=====
Nepravidelný zpravodaj vydává Občanské sdružení „Dědina“ v Tatobitech v nákladu
100 výtisků.
=====